

Zarasų perspektyva – kurorto statusas

Nemažai smulkiųjų ir vidutinių verslininkų Zarasų apylinkėse bando savo veiklą sieti su turizmu, tačiau daugelis poilsiautojų sulaukia tik savaitgaliais arba vasarą. Verslininkams ir vietos valdžios atstovams kyla didžiausias uždavinys, kaip poilsiautojus užimti vakarais ir šaltuoju metų laiku. Norint pagerinti padėtį, reikia tam tikrų vietos valdžios ir politinių sprendimų – Zarasams būtina suteikti kurorto statusą. Apie Zarasų rajono perspektyvas pasakoja Seimo narys Manfredas Žymantas.

Lietuviams Zarasų vardas pirmiausia asocijuojasi su puikiu peizažu, tyvuliuojančiais ežerais. Gamta Zarasų kraštas yra vienas gražiausių Lietuvoje. Gražūs miškai, ypač pušynai. Jie užima per 30 proc. rajono teritorijos. Išsiskiria trys stambesni Gražutės, Salako ir Tumiškės miškų masyvai, tačiau visas rajonas sudaro miškingo kraštovaizdžio įspūdį, nes nėra tokios vietos, kur atstumas tarp gretimų miškų būtų ilgesnis kaip 2–3 km. Ypač poilsiautojų pamėgta Gražutės giria.

Gausus ir rajono kultūros paveldas. Rajone yra 30 istorijos paminklų. Tai žymių žmonių gimtinės, tėviškės, jų kapai ir paminklai jiems. Yra 69 architektūros paminklai, tarp jų 29 piliakalniai, 24 pilkapijai, 10 senkapių, 6 archeologiniai akmenys. Krašte yra 14 architektūros paminklų ir 71 dailės objektas, kurių daugiausia yra bažnyčiose. Be to, yra 3 valstybiniai ir 5 visuomeniniai bei privačių asmenų įsteigti muziejai ir Dusetų dailės galerija.

Negalima užmiršti ir traukos objektų, kuriais šis kraštas garsėja šimtmečius. Tai Stelmužės ažuolas, respublikinė eikliųjų žirgų šventė Dusetose – „Sartai“, kuriai daugiau kaip 200 metų.

Kurorto statusas – iš praeities

Garsus gamtos ir istorinėmis vertybėmis Zarasų rajonas atėitį sieja su turizmu. Juolab kad tai primena miestelio praeitis. 1932 m. Zarasams buvo suteiktas antros eilės miesto ir kurortinio miesto bei vasarvietės statusas. 1939 m. miestas galėjo didžiuotis 7 privačiomis vilomis, keliais viešbučiais, pastatytu tramplinu šuoliams su slidėmis. Tiesa, pagal paskirtį juo naudotis nebuvo galima, tačiau įrengta apžvalgos

aiškstelė traukė vasarotojus. Šios vasarvietės teritorijoje buvo įrengtas 30 ha parkas.

Taigi jau tais laikais žmonės suvokė, kad Zarasai gali verstis iš turizmo.

Nors nemažai smulkiųjų ir vidutinių verslininkų vėl bando savo veiklą sieti su turizmu, tačiau daugelis poilsiautojų sulaukia tik savaitgaliais arba tik šiltuoju metų laiku. Verslininkams ir vietos valdžios atstovams dabar didžiausias uždavinys, kaip poilsiautojus užimti vakarais ir vėlu rudenį ar žiemą. Tam reikia vakarinių pramogų, konferencijų centrų, miesto viešbučio. Norint pagerinti padėtį būtini vietos valdžios ir politiniai sprendimai – Zarasams būtina suteikti kurorto statusą. Tiesą sakant, jį reikia ne suteikti, o atgaivinti, nes kadaise miestas jį turėjo.

Pagal dabartinius aktus iš pradžių miestelis galėtų būti paskelbtas kurortine teritorija, o vėliau – kurortu. Tai tapo įmanoma šios kadencijos Seimui priėmus Turizmo įstatymo bei Teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymų papildymus. Zarasai turi ir istorinį pagrindą, ir kraštovaizdis atitinka reikalavimus. Tačiau vietos valdžia dėl to turėtų dirbti labai kryptingai. Gavęs kurorto statusą, miestas įgytų akivaizdų pripažinimą ir galėtų planuoti, kaip šia kryptimi plėtotis.

Skatinti smulkųjų verslą

O kol kas Zarasuose dar trūksta elementarių turizmo srities paslaugų. Miestas neturi tinkamo kino teatro, baseino, lengvai prieinamų sveikatos palaikymo

Vasiliaus Kukonenkos nuotr.

Pasak Manfredo Žymanto, Zarasams būtina suteikti kurorto statusą, o skatinant smulkųjų ir vidutinių verslų turizmo srityje pasipildytų ir rajono biudžetas.

ir reabilitacijos paslaugų. Neturi kuo turistą užimti vakare: nėra interneto kavinės, vietos pažaisti biliarda, kėgliais, kitus žaidimus, nėra kazino ir kt. Atvažiuavęs žmogus neturi net kur normaliai apsistoti, o apsistojęs – ką veikti laisvalaikio.

Be to, svečiui būtų patogiau, jeigu įvairios paslaugos būtų siūlomos paketais. Žmogus turėtų ką veikti ne tik savaitgalį, o įdomiai leisti visą savaitę. Tarkime, šeimai, atvažiuavusiai į kaimo turizmo sodybą, siūloma: vieną dieną praleisti prie ežero ir pirtyje, kitą – uogauti ir grybauti, dar kitą jam bus sudaryta galimybė žvejoti meškerėmis ar tinklais žuvininkystės ūkyje (ypač didelė atrakcija šiame ūkyje laikoma žvejyba tinklais žiemą),

aplankyti krašto istorines ir kitas įdomias vietas.

Kalbant apie kokybiškas su turizmu susijusias paslaugas reikėtų pabrėžti, kad šioje srityje turėtų būti sudaryta galimybė veikti smulkiajam ir vidutiniam verslui. Tačiau jis turėtų plėtotis normaliomis, o kartais ir lengvatinėmis sąlygomis. Tai turėtų supaprastinti vietos valdžia, deja, kol kas supratimo trūksta. Pavyzdžiui, Zarasų savivaldybėje įsteigtas verslo rėmimo fondas, į kurį verslininkai nesikreipia, nes sąlygos, kuriomis galima pasiskolinti, yra sudėtingesnės negu bankuose. Šio fondo veiklą valdžia turėtų peržiūrėti.

Tik skatinant smulkųjų ir vidutinių verslų rajonas sulauktų normalių įplaukų į biudžetą, o vėliau šiuos pinigus vėl būtų galima investuoti. Pavyzdžiu galėtų būti Druskininkai.

Žmonės laukia aplinkkelio

Kitas itin svarbus miestui objektas – aplinkkelis. Kol kas Zarasuose padėtis tokia, kad sunkiasvoriai ir kiti automobiliai rieda per miestą, teršdami orą, keldami triukšmą, vibraciją ir pavojų gyventojams. Be to, viena pagrindinės miesto gatvės dalis (150 m), kaip senų laikų palikimas,

grįsta akmenimis, taigi sunkieji automobiliai labai gadina šią dangą. Pavojų didina ir tai, kad netoli šio kelio kuriama pradinė mokykla, taigi automobiliai kelia grėsmę moksleiviams.

Miestui aplinkkelis būtinas ir dėl taršos mažinimo. Nes koks kurortas bus Zarasų miestas, jeigu per jį riedantys automobiliai terš orą. Pirmą kartą dėl aplinkkelio buvo kreiptasi prieš ketverius metus. Vyko projektų svarstymai su visuomene, buvo priimtas sprendimas. Iš pradžių buvo parengtas vienas aplinkkelio variantas, bet gyventojams pasipriešinus pasiūlytas kitas projektas. Nepritarus ir šiam, parengtas trečias variantas.

Tačiau net patvirtinus pastarąjį projektą, jį įgyvendinti galima tik 2010 m. ar dar vėliau. Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos užsakymu UAB „Kelprojektas“ iki 2007 m. liepos turi paruošti Zarasų miesto pietrytinio aplinkkelio specialųjį planą.

Susitikti su visuomene planuojama 2007 m. vasarį. Bus nagrinėjami iš visuomenės gauti pasiūlymai. Tai bus padaryta planavimo įstatymo nustatyta tvarka bei terminais, įvertinant patvirtintus Visuomenės dalyvavimo Teritorijų planavimo procese nuostatus.

Mokyklos auklėtiniai sulaukia tik pedagogų dėmesio

Vilniaus Verkių specialioji mokykla pirmą kartą surengė atvirų durų dieną. Taip tikimasi sulaukti svečių ir pagalbos. Praėjusią savaitę čia lankėsi ir su vaikais bei pedagogais bendravo Seimo narė Etela Karpickienė ir jos padėjėjas Algirdas Kazlauskas.

Tomas Januškevičius

Sostinės Verkių specialioji mokykla, įkurta pagal specialiojo ugdymo įstatymą, yra švietimo įstaiga, kurios pagrindinė veikla – vaikų, turinčių didelių ir labai didelių specialiųjų poreikių, ugdymas. Švietimo ir mokslo institucijų registro 2006 m. vasario duomenimis, šalyje veikia 90 tokio pobūdžio mokyklų, kurių pagrindinė veikla yra specialusis ugdymas.

Šiose švietimo įstaigose įsikūrę vaikai, kurie negali mokytis bendrojo lavinimo mokyklose, dažnai neturintys artimųjų arba jų artimieji dėl kokių nors priežasčių, dažniausiai dėl asocialaus gyvenimo būdo, nesirūpina jais. Verkių specialiojoje mokykloje dabar mokosi 100 mokinių nuo 7 iki 21 metų. Kiekvieno jų likimą gerai žino mokyklos direktorė Danutė Šukelienė. Direktorė šioje mokykloje, galima sakyti, ne tik

dirba, bet ir gyvena. Kartu su ja čia dirbuojasi 43 kvalifikuoti specialieji pedagogai ir 45 personalo darbuotojai.

Kiekvienam moksleiviui čia pagal jo individualius sugebėjimus specialieji pedagogai sudaro individualią ugdymo programą. Baigę dešimt klasių norintieji gali tęsti mokslą profesinio rengimo grupėje ir įgyti siuvėjo specialybę. Dauguma vaikų šia galimybe pasinaudoja ir net baigę mokslus dažnai užsuka į mokyklą.

Kad ir kokie puikūs būtų darbuotojai, tačiau mokyklai išlaikyti,

be geros, jautrios širdies, reikia ir pinigų. Apsilankiusiems Seimo narei E. Karpickienei ir padėjėjui A. Kazlauskui mokyklos direktorė parodė patalpas, kur mokosi ir gyvena jų globotiniai. Daug kur reikia remonto, o per senus langus pučia vėjai. Beje, tai, kas jau padaryta – už žmonių paaukotus pinigus. Pavyzdžiui, lovas į mokyklą atnešė pedagogai iš savo namų. Valstybė lėšų remontui ir jos priežiūrai, deja, tik žada.

Mokyklai priklauso žemės sklypas, kuriame turėtų būti stadionas. Tačiau kol kas stadiono

vietoje telkšo bala. Mat šalia vykstančios statybos suardė drenažo sistemą, todėl buvęs stadionas nekiek neprimena sportui tinkamą vietą. Valstybės vyrai tik rankomis skėsčioja ir žada, kada nors gražinti mokyklai stadioną.

Per visus įstaigos gyvavimo metus iki šiol čia nepasirodė nė vienas kuo nors konkrečiai padėjęs valdininkas. Visi tik žada, tačiau mokykloje tebešvilpauja vėjai, pelke baigia pavirsti stadionas, o jaukią atmosferą kuria tik nuostabus mokyklos kolektyvas.